Zjazd PTB, Pieniny, 1930 r.
(archiwum PTB)

5. Zjazdy Polskiego Towarzystwa Botanicznego

Anna Mikuła[1]
Mirosława Górecka[2]

[1]Ogród Botaniczny – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie, Polska Akademia Nauk
ul. Prawdziwka 2, 02-973 Warszawa
e-mail: a.mikula@obpan.pl
[2]Katedra Botaniki, Instytut Biologii
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
ul. Nowoursynowska 159, 02-776 Warszawa
e-mail: miroslawa_gorecka1@sggw.edu.pl

DOI: https://doi.org/10.5586/978-83-963503-1-2_05

Mikuła A., Górecka M. (2022). Zjazdy Polskiego Towarzystwa Botanicznego. W: A. Mostowska, A. Rostański, A. Mikuła (red.), *Polskie Towarzystwo Botaniczne w setną rocznicę powstania (1922–2022)*. Polskie Towarzystwo Botaniczne, Warszawa, ss. 56–67.

Zjazdy są szczególną formą aktywności Towarzystwa. Przez pierwszych 39 lat odbywały się one co roku, przez kolejnych 16 lat co 2 lata, a od 1977 r. są organizowane co trzy lata. Szczegółowe opisy zdarzeń, prelegentów, tytuły wystąpień (szczególnie w latach początkowych funkcjonowania PTB) oraz zorganizowanych sesji terenowych uwzględniły w swoich opracowaniach poszczególne Oddziały PTB (Rozdział 10). Należy zaznaczyć, że w latach 1954–1967 oraz 1972–1973 zaobserwowano niezgodność w numeracji porządkowej i rzymskiej (która widnieje na okładkach materiałów drukowanych), co wprowadziło sporo zamieszania w czasie przygotowywania niniejszego opracowania. Z tego względu w tabeli podsumowującej podstawowe informacje o zjazdach ujęto zarówno ich kolejny numer (porządkowy), jak i numer rzymski (Tab. 5.1). Prawdopodobnym powodem niezgodności jest przewijająca się we wcześniejszych opracowaniach niepewność co do odbycia się zjazdów w 1923 i 1939 roku. Tego jednak obecnie już nie możemy zweryfikować. Trochę informacji o Zjazdach zorganizowanych we wczesnych latach funkcjonowania PTB tj. w Poznaniu w 1933 r. (Dziubałtowski 1933), Wilnie w 1934 r. (Dziubałtowski 1934) i Lublinie w 1946 r. (Paszewski 1946) można znaleźć na łamach *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*.

W poniżej zamieszczonej tabeli podsumowującej dotychczas zorganizowane zjazdy, ze względu na niekompletne dane archiwów PTB, są luki. Mimo to zawarte w niej dane liczbowe doskonale obrazują skalę oddziaływania zjazdów na środowisko naukowe. Spośród 58 zjazdów, w 37 udział wzięło w sumie 13 160 osób, podczas 49 z nich wygłoszono 3677 wykładów i przedstawiono 3075 plakatów naukowych.

Tabela 5.1. Zjazdy Polskiego Towarzystwa Botanicznego

Nr [1]	Data	Miejsce/ Oddział	Sesje terenowe	Nr rzymski [2]	L. ref./ post.	L. ucz.
1	9–10 IV 1922	Warszawa (Ryc. 1.2)	Natolin	I	b.d.	100
2	1–2 VII 1923	Poznań	–	II	b.d.	b.d.
3	3(??)–5 VII 1924	Zakopane (Ryc. 5.1)	Tatry	III	b.d.	b.d.
4	12–15 VII 1925	Warszawa	Białowieża, Mała Wieś	IV	b.d.	b.d.
5	23–24 V 1926	Wilno	–	V	b.d.	b.d.
6	2 VII 1927	Lwów	–	VI	b.d.	b.d.
7	8–10 VI 1928	Wilno	Werki, Zielone Jeziora	VII	b.d.	b.d.
8	5–6 VII 1929	Poznań	–	VIII	b.d.	b.d.
9	7–9 VI 1930	Kraków (Ryc. 5.2)	Ojców, Pieniny (Ryc. 5.3)	IX	2	b.d.
10	21–30 VI 1931	Warszawa	Puszcza Białowieska, jez. Wigry, Pomorze, Poznańskie, Kraków	X	86	133
11	15–17 V 1932	Lwów (Ryc. 5.4)	Płn. krawędź Podola	XI	b.d.	b.d.
12	12–14 IX 1933	Poznań	Wielkopolski Park Narodowy w Ludwikowie	XII	35	b.d.
13	29 VI–1 VII 1934	Wilno	Puszcza Rudnicka	XIII	14	53
14	29 VI–2 VII 1935	Kraków	Babia Góra	XIV	20	80
15	28–30 VI 1936	Warszawa	Puszcza Białowieska	XV	24	b.d.
16	5–7 VII 1937	Lwów (Ryc. 5.5)	Krzemieniec	XVI	13	b.d.
17	4–7 VI 1938	Poznań (Ryc. 5.6)	Wielkopolski P.N., Pomorze, Kórnik	XVII	9	b.d.

Tabela 5.1. Zjazdy Polskiego Towarzystwa Botanicznego (cd.)

Nr[1]	Data	Miejsce/ Oddział	Sesje terenowe	Nr rzymski[2]	L. ref./ post.	L. ucz.
18	27–29 V 1939	Wilno	Jez. Narocz	XVIII	b.d.	b.d.
19	29–30 IX 1945	Warszawa	Natolin	XIX	7	42
20	27–28 IX 1946	Lublin	Puławy	XX	16	84
21	20–23 IX 1947	Kraków	Ojców	XXI	7	120
22	29 VI–1 VII 1948	Toruń (Ryc. 5.7)	Wierzchlas, jez. Gopło	XXII	11	136
23	10–12 IX 1949	Łódź	Spała, Glinna k. Spały	XXIII	17	174
24	10–13 IX 1950	Wrocław	Wojsławice, Karkonosze	XXIV	19	b.d.
25	15–18 IX 1951	Poznań	Kórnik, Promno, Nietków	XXV	30	200
26	12–15 VI 1952	Warszawa	Puszcza Kampinoska, Skierniewice, Natolin, Wilanów, Ogród Botaniczny UW, Żelazowa Wola	XXVI	36	b.d.
27	2–6 IX 1953	Białystok	Rajgród, Kuwasy		39	424
28	19–21 IX 1954	Lublin	brak	**XXVII**	42	300
29	26–29 VIII 1955	Gdańsk	Łeba, Żuławy	**XXIX**	18	300
30	5–8 VI 1956	Zakopane/ Krakowski	Tatry, Pieniny, Gorce	XXX	43	100
31	27–29 VI 1957	Bydgoszcz	Fordon–Chełmno	**XXX**	37	312
32	25–29 VI 1958	Szczecin	Wolin, Bielnik, Puszcza Bukowa, Przelewice, Międzyodrze Szczecińskie, Basen Torfowy nad Zalewem Szczecińskim	**XXXI**	29	400
33	16–19 IX 1959	Olsztyn	Pojez. Mazurskie, Puszcza Piska i Borecka, Tabórz	**XXXII**	32	300
34	20–24 IX 1960	Toruń	Włocławek, Ciechocinek, jeziora Skępskie	**XXXIII**	26	448
35	20–23 IX 1961	Łódź	Łęczyca, Rogów	**XXXIV**	40	b.d.
36	26–29 VI 1963	Wrocław	Turoszów, Zieleniec, Wojsławice, Ławica	**XXXV**	105	b.d.
37	27–30 VI 1964	Lublin	Puławy–Kazimierz–Nałęczów, Pojez. Łęczycko-Włodawskie, Roztocze, Hrubieszów–Chełm	**XXXVI**	90	200
38	12–15 IX 1967	Poznań	Wielkopolski P.N., dorzecze Mogilnicy, Wągrowiec–Żnin–Biskupin–Gniezno, Kórnik–Rogalin	**XXXVII**	108	200
39	4–7 IX 1969	Gdańsk	Słowiński P.N., Pojez. Kartuskie, Żuławy	XXXIX	146	300
40	2–6 IX 1971	Szczecin	Gryfino–Lipiany–Pyrzyce, Wolin–Międzyzdroje–Kamień Pom.	**XLIV**	105	278
41	19–22 IX 1972	Warszawa (Ryc. 5.8, 5.9)	Puszcza Kampinoska, Żelazowa Wola–Nieborów, Konin, Młochów–Skierniewice	**XL**	177	400
42	12–15 IX 1973	Kraków	Bory Nowotarskie–Pieniny, Ojców–Wieliczka, Kotlina Orawsko-Nowotarska, dorzecze Górnej Wisły, Nawojowa–Krynica	**XLI**	36	317
43	18–21 IX 1975	Toruń	Linie–Wierzchlas–Tuchola, Pojez. Brodnickie, Mątwy–Kruszwica–Łabiszyn	XLIII	91	264
44	13–16 IX 1977	Olsztyn	Mazurski Park Krajobrazowy, Lasy Taborskie–Wzgórza Dylewskie	VLIV	62	200
45	10–13 IX 1980	Lublin	Roztoczański P.N., Pagóry Chełmskie	XLV	127/13	350
46	5–8 IX 1983	Wrocław	Lądek–Kletno–Zieleniec, Góry Sowie i Stołowe, Dolina Baryczy, Góry Kaczawskie, Pogórze Sudetów	XLVI	134/52	480
47	3–6 IX 1986	Łódź	Wzgórza Radomszczańskie i Wyżyna Częstochowska, okolice Bełchatowa, Puszcza Pilicka i Bolimowska	XLVII	126 /116	400
48	6–9 IX 1989	Katowice	Babiogórski PN, Pogórze Cieszyńskie, Beskid Śląski, Jura Krakowsko-Częstochowska, Śląsko-Dąbrowski Okręg Przemysłowy	XLVIII	111 /58	301
49	1–5 IX 1992	Kielce	Góry Świętokrzyskie (5 sesji w Subregiony: Chęciński, Świętokrzyski, Łysogórski, Konecki i Przedgórze Iłżeckie) oraz 4 sesje terenowe na Ponidziu	XLIX	98/119	361

Tabela 5.1. Zjazdy Polskiego Towarzystwa Botanicznego (cd.)

Nr[1]	Data	Miejsce/ Oddział	Sesje terenowe	Nr rzymski[2]	L. ref./ post.	L. ucz.
50	26 VI–1 VII 1995	Kraków	Pogórze Karpackie i Bieszczady, Gorce, Pieniny, Sądecczyzna, Ojcowski PN, Puszcza Niepołomicka, Tatry	L	167 /307	801
51	15–19 IX 1998	Gdańsk	Wyspa Wolin, Słowiński PN, Pobrzeże i Pojezierze Kaszubskie, jeziora pomorskie, Mierzeja Wiślana, Żuławy, Wzniesienia Elbląskie	LI	186 /386	805
52	23–28 IX 2001	Poznań	12 sesji terenowych zostało zorganizowanych przez Sekcje PTB	LII	209 /487	942
53	6–11 IX 2004	Toruń–Bydgoszcz	Dolina Dolnej Wisły, Kujawy, Pałuki, Bory Tucholskie, Pojez. Dobrzyńskie i Równina Urszulewska, Kotlina Toruńska, okolice Bydgoszczy, okolice Brodnicy	LIII	163 /286	595
54	3–8 IX 2007	Szczecin	Szczeciński Park Krajobrazowy, arboreta w Glinnej i Przelewicach, Puszcza Goleniowska, rezerwaty Doliny Dolnej Odry, Pojezierza Myśliborskiego, Drawieńskiego PN oraz Drawskiego PK; rezerwat „Bielinek", Cedyński PK, Woliński PN, Iński PK	LIV	134 /229	550
55	6–12 IX 2010	Warszawa	Puszcza Kampinoska, Dolina Wisły, Pojez. Łęczyńsko-Włodawskie, Przełom Bugu, Puszcza Białowieska, Dolina Narwi, Wysoczyzna Białostocka, Pd. Litwa	LV	131 /237	500
56	24–30 VI 2013	Olsztyn	Puszcza Napiwodzko-Ramucka, Żuławy Wiślane, Warmia i Mazury, Pojez. Mazurskie, Pojez. Litewskie, Suwalszczyzna	LVI	156 /293	560
57	27 VI–3 VII 2016	Lublin	Płaskowyż Nałęczowski – Nałęczów, Kazimierz, Puławy; Roztocze; Poleska Dolina Bugu; Roztocze–Ukraina	LVII	163 /252	500
58	1–7 VII 2019	Kraków	Babiogórski PN, Gorczański PN, Bieszczadzki PN, Ojcowski PN, Góry Sanocko-Turczańskie i Pogórze Przemyskie, Wyżyna Miechowska i Ponidzie, Puszcza Niepołomicka, Olkuski Okręg Rudny	LVIII	200 /240	450
59[3]	27 VI–3 VII 2022	Warszawa	Puszcza Białowieska, Kampinoska, Knyszyńska, Kozienicka, Kurpiowska oraz Mazowsze, Małopolski przełom Wisły, Polesie, Łysogóry, Ponidzie i Kujawy	LIX		

[1] Numer porządkowy (pierwsza kolumna tabeli)
[2] Numer rzymski (znajdujący się na okładkach materiałów wydanych drukiem) w niektórych latach nie odpowiada rzeczywistej kolejności Zjazdów; rozbieżności w numeracji rzymskiej zaznaczono pogrubioną czcionką
[3] Wydarzenie w zapowiedziach

Ryc. 5.1. Uczestnicy 3. Zjazdu PTB na tle wejścia do Muzeum Tatrzańskiego. Zakopane, 1924 r. (archiwum PTB)

Ryc. 5.2. Uczestnicy Zjazdu PTB w Krakowie, przed ówczesnym budynkiem Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, na terenie Ogrodu Botanicznego UJ. Na parterze znajdowało się mieszkanie Władysława Szafera, a potem Instytut Botaniczny UJ (obecnie Collegium Śniadeckiego). Zdjęcie wykonano w promieniach popołudniowego słońca. Na ławeczce z przodu siedzą: Józef Paczoski (członek honorowy PTB od 1930) i Zygmunt Wóycicki (prezes PTB w latach 1926–1936). Być może w ten sposób wyróżniono nowego członka honorowego: sadzając go z prezesem i fotografując ich razem. Zatem zdjęcie może dokumentować 9. Zjazd PTB, który odbył się w 1930 roku (archiwum PTB)

Ryc. 5.3. Uczestnicy sesji terenowej w Pieninach zorganizowanej podczas 9. Zjazdu PTB w Krakowie, czerwiec 1930 r. Pierwszy od prawej – Władysław Szafer (fot. Artystyczna Pracownia Fotografii i Powiększeń, Kraków; archiwum PTB)

Ryc. 5.4. Posiedzenie inauguracyjne 11. Zjazdu PTB w auli Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, 15 V 1932 r. (archiwum PTB)

Ryc. 5.5. Uczestnicy 16. Zjazdu PTB, Lwów, 5–7 VII 1937 r. (archiwum Józefa Mądalskiego)
1 – Wacław Gajewski (leży), 2 – Jan Walas (leży), 4 – Tadeusz Sulma, 5 – Feliks Krawiec, 6 – Józef Mądalski (z żałobną opaską), 7 – Józef Motyka, 8 – Bogumił Pawłowski, 9 – ??, 10 – Antoni Wróblewski, 11 – Walerian Bętkowski, 12 – Zygmunt Czubiński, 14 – ??, 15 – Aniela Kozłowska, 16 – Helena Krzemieniewska, 17 – Jadwiga Wołoszyńska, 18 – ??, 19 – Seweryn Krzemieniewski, 20 – Maria Skalińska, 21 – Dezydery Szymkiewicz, 22 – Janina Jentys-Szaferowa, 23 – ??, 24 – pracownik prof. Krzemieniewskiego, 25 – Karol Wallisch, 26 – Stanisław Kulczyński, 27 – Władysław Szafer, 28 – Bolesław Hryniewiecki, 29 – Seweryn Dziubałtowski, 30 – Jadwiga Dyakowska, 31 – ??, 32 – Alina Skirgiełło, 34 – ??, 35 – Adam Wodziczko, 38 – Irena Rejment, 40 – Matlak (??), 41 – pracownica prof. Kulczyńskiego we Lwowie, 42 – pani Mryc (??), 43 – ??, 44 – Roman Kobendza, 45 – Tadeusz Wilczyński, 46 – Szymon Wierdak, 47 – Helena Gross-Grzymirska (??), 48 – Jan Badian, pracownik prof. Krzemieniewskiego

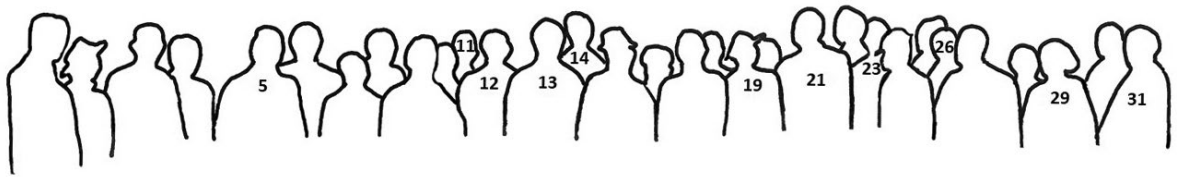

Ryc. 5.6. Uczestnicy 17. Zjazdu PTB, Poznań, 4–7 VI 1938 r. (archiwum PTB)
Od lewej: 5 – Roman Kobendza, 11 – Feliks Krawiec, 12 – Seweryn Dziubałtowski, 13 – Seweryn Krzemieniewski, 14 – Bolesław Hryniewiecki, 19 – Janina Jentys-Szaferowa, 21 – Władysław Szafer, 23 – Adam Wodziczko, 26 – Józef Kochman, 29 – Alina Skirgiełło, 31 – Tadeusz Wilczyński

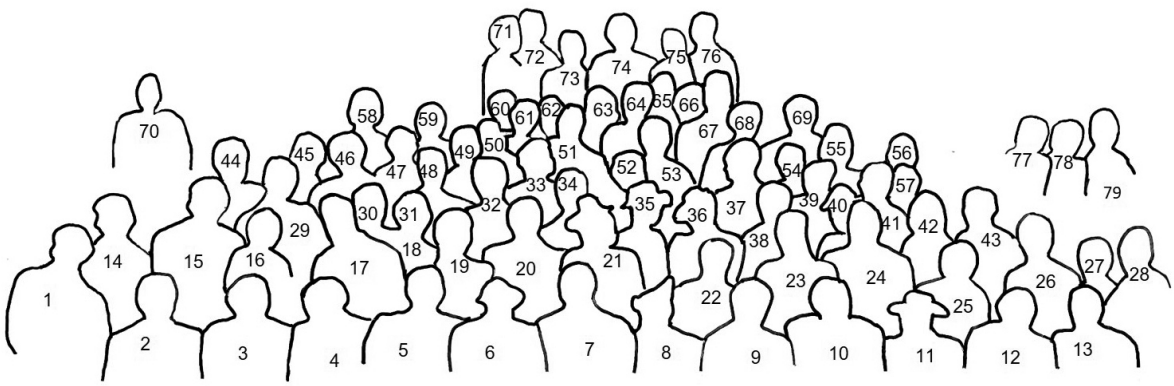

Ryc. 5.7. Uczestnicy 22. Zjazdu PTB przed budynkiem Collegium Maius w Toruniu, 29–30 VI 1948 r. (archiwum Oddziału Łódzkiego PTB)

2 – Konstanty Stecki, 3 – Bronisław Niklewski, 4 – Kazimierz Bassalik, 5 – Franciszek Ksawery Skupieński, 7 – Bolesław Hryniewiecki, 8 – Janina Jentys-Szaferowa, 9 – Roman Kobendza, 10 – Władysław Szafer, 12 – Tadeusz Gorczyński, 13 – Piotr Strebeyko, 17 – Józef Kochman, 22 – Maria Bremówna, 26 – Mikołaj Kostyniuk, 28 – Anna Rumek (??), 30 – Julia Doktorowicz-Hrebnicka Rejmanowa (??), 32 – Wacław Moycho, 35 – Hanna Czeczott, 37 – Jan Wojciech Zabłocki, 41 – Alina Skirgiełło, 44 – Tadeusz Sulma, 46 – Bogumił Pawłowski, 48 – Adam Wodziczko, 52 – Stefan Kownas, 53 – Zygmunt Czubiński, 56 – Franciszek Górski, 57 – Jadwiga Dyakowska, 58 – Jan Walas, 64 – Ludmiła Karpowiczowa

Ryc. 5.8. Otwarcie Sesji Jubileuszowej podczas 41. Zjazdu PTB przez Prezesa prof. Henryka Teleżyńskiego; od lewej: I. Rejment-Uczestnicy Sesji w Sali im. Adama Mickiewicza, pierwszy z prawej prof. Stanisław Kulczyński (**C**). Sala imienia Adama Mickiewicza (fot. M. Stępniak)

Ryc. 5.9. Prezes PTB prof. Henryk Teleżyński (△) wraz z uczestnikami 41. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego (19–22 Przedmieście (archiwum PTB)

Grochowska, H. Teleżyński, T. Gorczyński (**A**). Przemówienie Sekretarza Generalnego PTB prof. Tadeusza Gorczyńskiego (**B**). w Gmachu Auditorium Maximum Uniwersytetu Warszawskiego, Krakowskie Przedmieście 26/28; 19 września 1972 r.

września 1972 r.) w 50. rocznicę powstania Towarzystwa przed gmachem byłej Szkoły Głównej w Warszawie, Krakowskie